Nieuwsflitsen

Nieuwsflitsen in een periodieke uitgave van de heemkundekring 'Loon op 't Sandt' Verschijnt 6 keer per jaar
Correspondentieadres redactie: Castellanie 40, 5175 DD Loon op Zand
Emailadres: nieuwsflitsen@heemkundekringloonoptsandt.nl Jaargang 05. Nr. 02 1 maart 2012

In dit nummer onder andere:

- Onderzoek in Regionaal Archief pag. 2
- Evaluatie archeologiewet pag. 2
- Monumentenzorg onbetaalbaar? pag. 2
- Dorpscanon pag. 3
- Kerken verpauperen pag. 3
- Waalwijk heeft digitaal monumentenregister pag. 3
- Schenkingen aan de heemkundekring pag. 3
- Jaarprogramma 2012 pag. 4

Bestuurswisseling

In de jaarvergadering van 8 februari j.l. is Jan van Hoof na negen jaar afgetreden als voorzitter. Jan kreeg bij zijn afscheid het zilveren draaginsigne van Brabants Heem, dat aan hem werd uitgereikt door de regio-coördinator van Brabants Heem Jan Franken.
Jan van Hoof is opgevolgd door onze secretaris, André van Rijswoud, die in de ledenvergadering van 8 juni als opvolgend voorzitter was benoemd.
In de vacature van eerste secretaris die daardoor ontstond is voorzien door de benoeming van Theo Schroemges, die door het bestuur aan de vergadering werd voorgedragen. Er waren door de leden geen andere kandidaten aangemeld, zodat Theo met algemene stemmen werd gekozen.
Nadat de omboekhamer (vanouds de voorzittershamer van onze kring) aan de nieuwe voorzitter was overgedragen, hield deze een toespraak over zijn visie op de toekomst van onze heemkundekring.

Wij wensen de nieuwe voorzitter en secretaris veel succes!

Jan van Hoof draagt de omboekhamer over aan zijn opvolger André van Rijswoud

Brabantse Heemdagen

De Brabantse Heemdagen worden dit jaar voor de 64ste keer gehouden op donderdag 9 en vrijdag 10 augustus 2012 in Willemstad en Klundert. Het motto is “tussen fort en vesting” en zij worden dit jaar georganiseerd door de heemkundekringen “De Willemstad”en “Die Overdraghe”.

Meer informatie zoals het programma, de kosten en de aanmelding vindt u op de website van Brabants Heem: www.brabantsheem.nl
Leden die niet over internet beschikken kunnen zich in verbinding stellen met ons secretariaat: Theo Schroemges, telefoon 363030. Zij kunnen de informatie dan schriftelijk ontvangen.

Nieuwsflitsen 2012

	verschijnt op	kopij inleveren t/m
Nr. 3.	1 mei	20 april
Nr. 4.	1 juli	20 juni
Nr. 5.	1 september	20 augustus
Nr. 6.	1 november	20 oktober
2013-nr. 1.	20 december	10 december

Woordenboekjes

Zoals op de Jaarvergadering van 8 februari is meegedeeld, verscheen inmiddels het Brabants Handwoordenboek en het Streekhandwoordenboek, die resp. € 14,95 en € 4,95 kosten. Als U deze via ons secretariaat bestelt krijgt u korting. De korting is afhankelijk van het totaal aantal te bestellen exemplaren.
U kunt de folder bij ons secretariaat inzien en de boekjes daar bestellen tot uiterlijk 18 maart a.s..

Secretariaat: Theo Schroemges, Scorpius 7, 5175 XM Loon op Zand. Tel. 363030. Email: secretaris@heemkundekringloonoptsandt.nl

Onderzoek in Regionaal Archief

Verschillende leden van onze heemkundekring zijn regelmatig te vinden in het Regionaal Archief Tilburg. U ziet op de foto, die Lia Stadhouders maakte, van links naar rechts, Mari Kokx, Kees Grootswagers, Jan Vera en Jan van Iersel.

Jan Vera vond in het Regionaal Archief twee stukjes uit resp. 1950 en 1956, die na ruim een halve eeuw nog steeds actueel zijn.

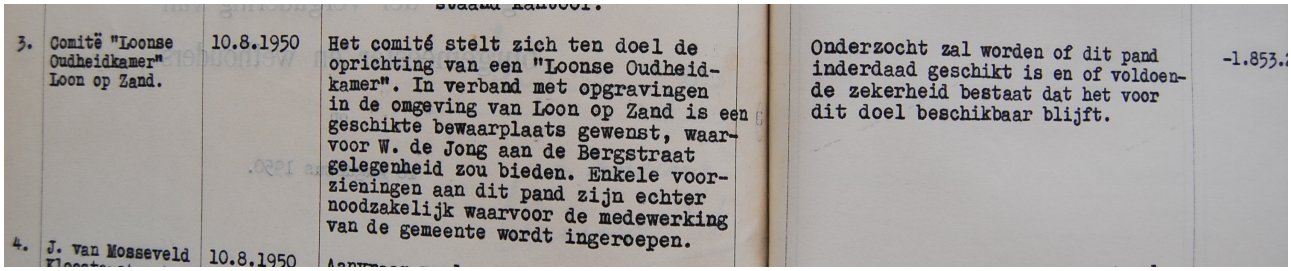

3.	Comité "Loonse Oudheidkamer" Loon op Zand.	10.8.1950	Het comité stelt zich ten doel de oprichting van een "Loonse Oudheidkamer". In verband met opgravingen in de omgeving van Loon op Zand is een geschikte bewaarplaats gewenst, waarvoor W. de Jong aan de Bergstraat gelegenheid zou bieden. Enkele voorzieningen aan dit pand zijn echter noodzakelijk waarvoor de medewerking van de gemeente wordt ingeroepen.	Onderzocht zal worden of dit pand inderdaad geschikt is en of voldoende zekerheid bestaat dat het voor dit doel beschikbaar blijft.
4.	J. van Mosseveld	10.8.1950		

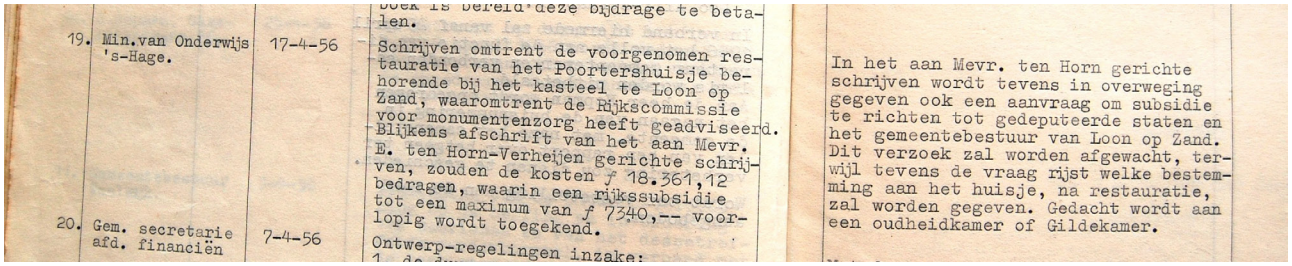

			...boek is bereid deze bijdrage te betalen.	
19.	Min.van Onderwijs 's-Hage.	17-4-56	Schrijven omtrent de voorgenomen restauratie van het Poortershuisje behorende bij het kasteel te Loon op Zand, waaromtrent de Rijkscommissie voor monumentenzorg heeft geadviseerd. Blijkens afschrift van het aan Mevr. E. ten Horn-Verheijen gerichte schrijven, zouden de kosten ƒ 18.361,12 bedragen, waarin een rijkssubsidie tot een maximum van ƒ 7340,-- voorlopig wordt toegekend.	In het aan Mevr. ten Horn gerichte schrijven wordt tevens in overweging gegeven ook een aanvraag om subsidie te richten tot gedeputeerde staten en het gemeentebestuur van Loon op Zand. Dit verzoek zal worden afgewacht, terwijl tevens de vraag rijst welke bestemming aan het huisje, na restauratie, zal worden gegeven. Gedacht wordt aan een oudheidkamer of Gildekamer.
20.	Gem. secretarie afd. financiën	7-4-56	Ontwerp-regelingen inzake:	

Evaluatie archeologiewet

De Wet op de archeologische monumentenzorg bestond in 2011 vier jaar. Deze wet vloeit voort uit het Verdrag van Malta van 1992 en is bedoeld om het Europees archeologisch erfgoed beter te beschermen als bron van kennis over ons verleden en middel voor wetenschappelijk onderzoek. De wet heeft de nodige consequenties, ook voor het beleid van de afzonderlijke gemeenten t.a.v. het cultuurhistorisch erfgoed.

Waarom 'Malta' evalueren?

Hoe werkt de wet in de praktijk? Daarover gaat de evaluatie die in 2007 is afgesproken. Hamvraag is of de Wet en het Besluit op de archeologische monumentenzorg effectief en doelmatig bijdragen aan een betere bescherming van de archeologie.

Een extern onderzoeksbureau voerde de evaluatie eerste helft 2011 uit voor het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed ondersteunde daarbij het ministerie.

Evaluatierapport en beleidsreactie

Het evaluatierapport is nu klaar, evenals de beleidsreactie daarop van staatssecretaris Zijlstra. Daarin onderschrijft hij de conclusie van het evaluatieonderzoek dat op basis van de huidige wetgeving een betere bescherming van ons bodemarchief mogelijk is. De huidige evaluatie is een momentopname van de bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkeling van de archeologiewetgeving en biedt de mogelijkheid om op een aantal vlakken bij te sturen.
Daartoe staan een achttal verbeterpunten in de reactie.
U kunt de evaluatie vinden op
http://www.cultureelerfgoed.nl/node/1606/

Monumentenzorg onbetaalbaar ?

Het onderhoud van veel Overijsselse monumenten dreigt onbetaalbaar te worden. De BRIM subsidie, een landelijke regeling die bedoeld is voor het onderhoud van rijksmonumenten, schiet tekort. Er zit slechts 51 miljoen euro in de landelijke subsidiepot, terwijl er ruim 250 miljoen nodig is. Alleen al in Overijssel heeft de provinciale monumentenwacht voor het onderhoud van 132 monumenten 15 miljoen euro nodig. (RTV Oost.)

Uit: Erfgoedstem 24 jan. 2012

Dorpscanon

Zoals op de jaarvergadering van 8 februari ter sprake kwam, wil het bestuur komen tot een z.g. dorpscanon: een beknopt overzicht van de geschiedenis van ons kerkdorp b.v. in een twintigtal vensters (plaatje+verhaaltje), die aan een jaartal worden opgehangen.
Als u precies wilt weten, wat zo'n canon is, kunt u op internet kijken bij b.v. www.canonvanoirschot.nl of surfen bij "canon".
U kunt ook in Oisterwijk gaan kijken in de kelder van eetcafé de Drie Deuren aan De Lint, waar de Oisterwijkse canon te zien is. Heemkring Molenheide van Gilze-Rijen gaat een canon in boekvorm uitgeven.
Als iemand het leuk vindt om voor wat betreft ons kerkdorp hierover mee na te denken, kan hij/zij zich melden bij het secretariaat.

Econoom: 'meer kerken laten verpauperen'

De kans is groot dat de komende jaren meer monumentale kerken leeg blijven staan. Passende herbestemming is er niet en sloop is geen optie, want projectontwikkelaars nemen geen risico's meer. Dat zei econoom Emile Duijsens van de Rooms-Katholieke Kerk op 12 januari 2012 tijdens de presentatie van de opbrengst van de actie Kerkbalans. Dus: een bouwhek er omheen en laten verpauperen.....

Uit: Erfgoedstem 16-01-2012

Waalwijk zet dossiers gemeentelijke monumenten op internet

In navolging van het Rijk is het vanaf vrijdag 20 januari mogelijk om ook de monumentendossiers van de gemeente Waalwijk digitaal te raadplegen. Het digitale monumentendossier geeft online een actueel overzicht van de meest geraadpleegde gegevens van alle Waalwijkse monumenten. Voor alle gemeentelijke monumenten is een digitaal dossier aangemaakt met daarin de beschrijving, de aanwezige bouwvergunningen/hinderwetvergunningen en de aanwezige foto's.
www.waalwijk.nl

Uit: Erfgoedstem 23-1-2012

Schenkingen 2012

29 november 2011

Overzicht van de gilde-inventaris van Jan Vera.

6 januari

Ad Schellen: Rouwbrief zus en zwager, foto's van excursie naar Haastrecht 2011.
Jan Toorians: aantal bidprentjes
Jack IJpelaar: aantal familiefoto's, o.a. van 50-jarig huwelijk van echtpaar IJpelaar-Ligtenberg, en een aantal bidprentjes.

8 januari

Annie Hamers: Vensterenveloppen
Mevr. Bol-Veraa: Foto's die gebruikt zijn in het jaarboek
Riky de Jong: Bidprentjes
Fam. Van de Oetelaar: Bidprentjes
Toos van Breugel: Bidprentjes
Fam. Hamers van Noije: Bidprentjes
Els Coolegem: Een herinneringsboekje van Stefan van der Meijs

11 januari

R.K. Kerkbestuur St. Jans Onthoofding Loon op Zand: Archief St. Willibrordus begrafenisvereniging vanaf 1980. Er is een embargo van 25 jaar op het archief.

18 februari

Van de familie van Eeuwijk van restaurant De Roestelberg: gereedschap, potten en pannen en paardenattributen. De voorzitter heeft met heemkundekringlid Jan Merkx uitgezocht wat nog interessant is.
We zagen diverse handgemaakte gereedschappen zoals steeksleutels, hakmessen, beitels, zagen, smeedtangen, breekijzers, hakken, bilhamer, twee- en driepuntsrieken, hoefijzers, roskammen, 4 koperen maatbekers, 2 weegschalen (hangend) met gewichtjes, wafelijzer voor in de oven en koperen bloempotten.
Verder oorlogsfoto's en nog een vijftal onbekende voorwerpen, waarschijnlijk uit de textielnijverheid. Hierover wordt het Textiemuseum geraadplaagd.

Naast deze schenking is ons ook nog een compleet bakkerij-interieur, alsmede een brouwerij aangeboden. Het bestuur beraadt zich over een al of niet aanvaarding, eventueel in overleg met de andere kringen van onze regio. Wat wij van dat alles niet kunnen gebruiken kan wellicht naar "Gered gereedschap".

Oudewater: Geen geld meer voor monumenten

Bij onze laatste excursie bezochten we naast Haastrecht ook de Heksenwaag in Oudewater. We waren onder de indruk van het historische centrum van dit stadje. Maar wat lezen we nu in de Erfgoedstem van 15-2-2012 over ditzelfde Oudewater:

Vorig jaar besloot de gemeenteraad met ingang van 2012 geen geld meer uit te trekken voor de restauratie en het onderhoud van gemeentelijke monumenten. Dat besluit maakt de Subsidieverordening restauratie gemeentelijk monumenten overbodig. Er valt namelijk niets meer te verdelen. Daarom stellen B&W voor de verordening in te trekken. Oudewater telt ongeveer 140 gemeentelijke monumenten.

Jaarprogramma 2012

14 maart	Lezing voor de leden in De Kiosk over "Lust, spot en zinnelijk genot in de late middeleeuwen"
16 april	Bestuursvergadering
20 april	Kopij inleveren.
1 mei	Verschijning Nieuwsflitsen 2012-3
9 mei	Dia-avond Venloene over Tweede Wereldoorlog in Loon op Zand
21 mei	Bestuursvergadering
30 mei	Avond voor de leden in De Kiosk: John Boeren spreekt over "Onder scheidingen"
20 juni	Fietstocht / wandeling Inleveren kopij
1 juli	Verschijning Nieuwsflitsen 2012-4
15 augustus	Bestuursvergadering
20 augustus	Inleveren kopij
1 sept	Verschijning Nieuwsflitsen 2012-5
8 sept.	Open Monumentendag
12 sept.	Algemene ledenvergadering in De Kiosk
16 sept.	Dag van Loon
8 oktober	Bestuursvergadering
13 oktober	Excursie
20 oktober	Inleveren kopij
31 oktober	Avond voor de leden in De Kiosk
1 nov.	Verschijning Nieuwsflitsen 2012-6
19 nov.	Bestuursvergadering
21 nov.	Lezing in de serviceresidentie Molenwijck. Han Verschure spreekt over de 80-jarige oorlog. Aanvang: 20 uur
10 dec.	Inleveren kopij
15 dec.	Verschijning Nieuwsflitsen 2013-1
7 jan. 2013	Bestuursvergadering

N.B. Alle avondbijeenkomsten beginnen om 19.30 uur tenzij anders vermeld.

Omgaan met kasteelruïnes

Kasteelruïnes en kasteelterreinen worden steeds vaker toeristisch of economisch ontwikkeld. Plekken in het landschap waar vroeger kastelen hebben gestaan of waar nog overblijfselen zichtbaar zijn spreken tot de verbeelding. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed publiceerde op 24 januari 2012 richtlijnen over instandhouding van dit erfgoed, om eigenaren en andere betrokkenen te ondersteunen bij de zorg en ontwikkeling ervan.

De behoefte ‘iets’ met het verleden te willen doen speelt sterk bij ruïnes en zelfs ‘lege’ kasteelterreinen. Maar, kasteelterreinen worden ook bedreigd door bijvoorbeeld de bouw van nieuwe woonwijken of bedrijventerreinen.

In Nederland bevat de lijst van rijksbeschermde monumenten een kleine honderd kasteelruïnes en ongeveer tweehonderd archeologische kasteelterreinen. Daarnaast zijn er nog zo’n 700 niet-beschermde archeologische kasteelterreinen. Ruïnes liggen op aantrekkelijke locaties, maar zijn vaak onrendabel.
‘Een toekomst voor kasteelruïnes’ geeft antwoord op veelgestelde vragen over het gebruik van kasteelruïnes en kasteelterreinen, en is bedoeld ter ondersteuning en inspiratie voor allen die op een of andere manier voor dit erfgoed verantwoordelijk zijn.
Voor meer informatie: info@cultureelerfgoed.nl

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 24-1-2012

Erfgoedzorg sinds 1 januari geborgd in de ruimtelijke ordening

"Eén van de pijlers uit de Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg (MoMo) van het Rijk betreft het opnemen van cultuurhistorische waarden in de ruimtelijke ordening. Met de wijziging van het Artikel 3.1.6, tweede lid, onderdeel a, van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) op 1 januari 2012 heeft dit haar beslag gekregen.
Deze wijziging verplicht gemeenten nu om het aspect cultureel erfgoed expliciet mee te wegen bij de vaststelling van een bestemmingsplan. De wijze waarop is echter niet bepaald. De minimale eis is dat in de toelichting een beschrijving wordt opgenomen van de wijze waarop hiermee rekening is gehouden.
Het is dus vervolgens aan de gemeenten zelf om te bepalen hoe zij hiermee om gaan. Volstaan zij met het noemen van cultureel erfgoed in de toelichting of wordt er ook een juridische regeling in het bestemmingsplan opgenomen?" (Erfgoedstem van 16 januari 2012)

Wij zijn uiteraard benieuwd hoe een en ander in de gemeente Loon op Zand uitgewerkt zal worden. Het lijkt meer dan ooit noodzakelijk, dat ook onze gemeente een nota "Cultuurhistorie" gaat samenstellen, waarin het beleid voor de toekomst wordt geregeld en vastgelegd. De cultuurhistorische waardenkaart, die momenteel wordt samengesteld is daarvan een belangrijk onderdeel.

Een nota Cultuurhistorisch Erfgoed bestaat al in de meeste grote steden, maar ook een aantal kleinere gemeenten in onze omgeving (bv. Bergeijk en andere Kempengemeenten, gemeente Halderberge, Sint Oedenrode en Wijk en Aalburg) zijn ons al vóór geweest.

Aan de leden, die zich hierover willen oriënteren en beschikken over internet, geven wij de tip om eens te googelen met het woord: "Nota Cultuurhistorisch Erfgoed". Je komt dan talrijke voorbeelden tegen van gemeenten uit het hele land, die met dit onderwerp bezig zijn.

Redactie Nieuwsflitsen